

Trung tâm WTO và Hội nhập
Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam

HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC TOÀN DIỆN VÀ TIẾN BỘ XUYÊN THÁI BÌNH DƯƠNG

Tóm tắt Chương 20 – Môi trường

Chương này bao gồm các cam kết liên quan tới vấn đề môi trường, đáng chú ý có 02 nhóm sau:

- Các cam kết về chính sách và pháp luật trong nước về môi trường
- Cam kết liên quan tới các Hiệp định đa phương về môi trường

Các cam kết về chính sách nội địa đối với môi trường

CPTPP không đưa ra các tiêu chuẩn môi trường cụ thể trong bất kỳ lĩnh vực nào. Tuy nhiên, CPTPP có đưa ra một số yêu cầu cụ thể về một số biện pháp, khía cạnh nhằm bảo vệ môi trường mà các nước phải tuân thủ.

Cụ thể, CPTPP có 02 nhóm cam kết tương đối chi tiết về môi trường như sau:

(i) Các cam kết về minh bạch và tăng cường vai trò của các bên liên quan trong bảo vệ môi trường:

Nhóm này bao gồm các cam kết cụ thể, đặt ra các nghĩa vụ chi tiết và bắt buộc với các nước CPTPP, đáng chú ý có:

- Nghĩa vụ phải đảm bảo quyền của tổ chức, cá nhân (công chúng) kiện đòi bồi thường hoặc khắc phục hậu quả đối với hành vi vi phạm pháp luật môi trường

hoặc quyền yêu cầu cơ quan có thẩm quyền có hành động thích hợp bảo vệ lợi ích của mình;

- Nghĩa vụ phải thiết lập cơ chế cụ thể để các tổ chức, cá nhân trong nước nộp Bản Đề trình (Đơn khiếu nại/kiến nghị) về môi trường, và nếu Bản Đề trình đó có cáo buộc nước Thành viên không đảm bảo các cam kết của mình về môi trường theo CPTPP thì sẽ có một cơ chế cho phép Ủy ban Môi trường của CPTPP xem xét Bản Đề trình này nhằm xem xét/đánh giá các giải pháp hợp tác để giải quyết.

(ii) Các cam kết trong một số vấn đề môi trường cụ thể

CPTPP có các cam kết trong một số vấn đề môi trường cụ thể, ví dụ về:

- Đa dạng sinh học;
- Tự vệ trước các sinh vật ngoại lai
- Giảm phát thải
- Trợ cấp đối với việc khai thác/đánh bắt hải sản
- Biện pháp bảo tồn
- Chính sách với các loại hàng hóa, dịch vụ thân thiện/có lợi cho môi trường.

Tuy nhiên, đáng chú ý là mức độ cam kết trong các lĩnh vực này khá lỏng (trừ hai vấn đề trợ cấp đánh bắt trên biển và ngăn chặn hành vi khai thác và buôn bán động, thực vật hoang dã xuyên biên giới).

Riêng với Việt Nam, liên quan tới các nghĩa vụ về (i) loại bỏ các loại trợ cấp đối với việc đánh bắt gây ảnh hưởng tới nguồn lợi thủy sản vốn đang trong tình trạng bị đánh bắt quá mức và (ii) trợ cấp đối với tàu cá hoạt động bất hợp pháp, trong khi các nước CPTPP phải thực hiện nghĩa vụ này trong vòng 03 năm kể từ ngày CPTPP có hiệu lực thì Việt Nam có thể yêu cầu gia hạn lộ trình này thêm 2 năm.

Các cam kết về việc tham gia các Thỏa thuận quốc tế về môi trường

CPTPP không buộc các nước phải gia nhập hay tham gia bắt buộc các Công ước mới về môi trường mà chỉ yêu cầu các nước thực thi hiệu quả cam kết trong các Công ước về môi trường mà mình là thành viên, trong đó đặc biệt nhấn mạnh nghĩa vụ trong 03 điều ước quốc tế về môi trường mà các nước CPTPP đã là thành viên, bao gồm Nghị định thư MONTREAL về các chất làm suy giảm tầng ô-zôn; Công ước quốc tế về ngăn ngừa ô nhiễm từ tàu biển (Công ước MARPOL) và Công ước quốc tế về buôn bán các loài động thực vật hoang dã đang bị đe dọa (Công ước CITES).